

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

II. De Regulari Sanctiſſimi Patris Augustini instituto quorundam opiniones
minus probabiles referuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

te monasticæ, verum etiam de ritu Monachos in-
 tiandi plura scribit. Nam cum in primitiua Ecclē-
 sia fideles omnes communem vitam docerent, pro-
 ut in Actis Apostolorum cap. 4. legitur, quod om-
 nes, qui possessores agrorum, aut domorum erant,
 vendentes afferbant pretia eorum, quæ vende-
 bant, & ponebant ad pedes Apostolorum, diuide-
 baturque singulis, prout cuique opus erat: cumque
 essent omnes Christiani in duas Classes diuisi, Cle-
 ricorum vnam, Laicorum alteram, refrigerante
 paulatim inter fideles primæ illo vitæ communis
 proposito, ex quo veluti ex matrice quadam Regu-
 larium cuncti Ordines prodierunt, vt scite in eum
 locum Lyranus notauit, qui ex Clericis primū illud
 vitæ communis institutum cum emissionē votorum
 retinuerunt, quod Eusebio teste in libro proxime
 allegato vsque ad Magni Constantini tempora in
 omnibus Monasterijs, & Ecclesijs durauit, ij pri-
 mum ordinem constituerunt Clericorum Canoni-
 corum, quos nunc visitato in Ecclesia vocabulo Ca-
 nonicos Regulares vocamus, in quibus præcorum
 Clericorum ab Apostolis institutorum habitus, &
 vitæ ratio, & norma hæcenus seruat. Pariter ex
 laicis, qui communem vitam cū renunciatione om-
 nium diuisibilium, siue omnium bonorum tempo-
 raliū retinuerunt, ij secundum ordinem constitue-
 runt, quem Monasticum appellamus, in quo laico-
 rum nascentis Ecclesiæ viuendi norma similiter est
 seruata: qui licet ob illorum vitæ merita successu te-
 poris ex Apostolica dispensatione ad Clericalis di-
 gnitatis gratiam fuerint euecti, tamen ab initio non
 fuit sic. Vnde & D. Dionysius loco citato Ordinem
 Monasticum inter Clericos, & deuotam plebem
 medium constituit, & D. Hieron. relatus in cap.
 Duo 12. q. 1. tum à Laicis, tum etiam à Clericis illos
 distinguit: atque tandem D. Thom. 2. q. 189. art.
 10. ad secundum communiter receptus docet, quod
 Clericatus non ex natura, sed ex accidenti ipsi Mo-
 nachatui sit adiunctus.

II. **P**ater hos duos Regularium nouissimos ordi-
 nes, alios duos B. August. addere videtur in lib.
 de Moribus Ecclesiæ, & contra Manichæos cap. 31.
 & 33. alterum Eremitarum, qui secretissimi ab omni
 hominum conspectu desertissimas terras incolē-
 bant, quale genus vitæ dicebant Paulus, Antonius,
 Hilariū, ac ceteri Eremitæ. Alterum aliorū, qui in
 Ciuitatibus, aut illarum Suburbijs degebant, à vul-
 gariū vitæ remotissimi, plures simul in eodem di-
 uerſorio habitantes, quibus vnus præerat presby-
 ter, vir optimus, & doctissimus. Horum hominum
 plura diuersoria tum Romæ, tum Mediolani se vidē-
 se facit ibidem Augustinus. Verum in istud dup-
 lex hominum institutum, verè & propriè loquen-
 do, Regularis ordo dici poterit, re valde dubia
 mihi est, nec facis explorata. Nam quod ad primum
 genus attinet, vt deus Paulum, Antonium, Hila-
 rionem, & alios etiam plures perfectissimam, & pe-
 nã angelicam in terris vitam duxisse: tamen Eremitarum

te à Monachis distincti, de quibus modis loquimur,
 ante D. Augustinum, & pluribus etiam seculis post
 illius decessum, neque sub obedientia viuēbant, nec
 certum habitum habebant, nec etiam vota Religio-
 sorum emittēbant. Hanc ob causam Sacri Canonē
 illos locutis comparare, & acéphalos appellare non
 nunquam consueuerunt, cap. Nulla. 90. d. cap. Qui
 verè, 16. q. 1. quos etiam testamentum condere, &
 vxores ducere potuisse, idem antiqui Canonē tra-
 diderunt, d. cap. Qui verè, & cap. Perlatum, iunctis
 glossis 19. q. 3. cap. scripsit, 27. q. 2. & alijs in locis, quæ
 Boërius in suo tractatu vitæ Eremiticæ notauit.
 Quibus tandem illud addendum, quod Ioannes
 Teutonicus autor glossæ libri Decretorum scribit
 in glossa cap. Qui verè, 16. q. 1. sibi vsque ad sua tem-
 pora fuisse adhuc incompetitum, quodnam vitæ ge-
 nus esset illud Eremitarum.

CAPVT SECVNDVM.

De Regulari Sanctissimi Patris Augustini instituto, quorundam opinionones minus probabiles referuntur.

SECVNDVM istud quadruplex regu-
 laris vitæ institutum, siue verū
 siue non verum, scilicet Eremita-
 rum, Monachorum, Clerico-
 rum, & aliorum, qui in Ciuitati-
 bus simul degentes à vulgari con-
 uersatione remotissimi, vota religionis fortassis non
 emittēbant, quadruplex fuit opinio de Regulari In-
 stituto Sanctissimi Patris Augustini. Prima nonnullorū,
 qui concesserunt, B. Augustinum saltem factum
 presbyterum, vel Episcopum in Monasterio
 cum aliquibus Religiosis viris religiosam, & com-
 munitatem vitam duxisse: non tamen se, aut suos ali-
 quo solemnī voto ad illud vitæ genus obstrinxisse,
 quæ sententia ex hoc capite satisfabilis videtur, quod
 B. Augustinus in Africa, præsertim factus presby-
 ter illud vitæ communis institutum coluisse creden-
 dus est, quod in Italia tum Romæ, tum Mediolani
 sub B. Ambrosio viderat, ac didicerat, quodque mi-
 ris encomijs laudat, ac extollit: at illud propriè, &
 rigorosè loquendo genus vitæ regularis cum emis-
 sione votorum non erat, vt apparet ex ijs, quæ idem
 Augustinus lib. de moribus Ecclesiæ cap. 33. scri-
 bit. Hæc sententia plausibilis admodum viâ fuit
 Erasmo in Censura regulæ D. Augustini, vbi eidem
 fundamento nixus ita scribit. In libro de moribus
 Ecclesiæ S. Augustinus præter Anachoretas, & Cen-
 vitas, tradidit genus tertium eorum, qui quoniam in
 eremum secedere non erat commodum, vel ob paren-
 tes, vel ob liberos, vel alias causas, tamen vt quietius vi-
 uerent, complures in eisdem ædijs morabantur, nul-
 lo imperio, sed libera charitate omnia moderante. eos

conuentus vocat diuersoria, que Roma
 vit. Hoc exemplum videtur imitatus in A
 cultu notabiles essent, sicut Monachi,
 concilia discedere, si cui parum esset
 Possidius appellet ea Monasteria. Eandē
 ex Catholicis docuit quidam Onuph-
 rius, Sacre Aulæ Confessorialis Adu-
 buldam allegationibus pro RR. M.
 mensibus in causa præcedentiæ inte-
 nonicos regulares Lateranens. Crem-
 no 1567. pag. 134. & seq. vbi sub
 perit asserit. Clericos à B. August.
 proprium habere licitè potuisse. Ec-
 de Clericis primitiue Ecclesiæ, & all-
 in tractatu de Statu vitæ Eremiticæ
 num cap. quod super ijs de maiorib.
 dem num. 31. concludit: Et dato quod
 Augustinus renuntiaret proprijs, hoc er-
 roneo Episcopi potius quam ex voto. & m-
 fundit.

II. **H**æc tamen sententia cuiusvis
 ritus falsissima est, vt potè contra-
 riam omnium Catholicorum conse-
 ra Religiosorum labefactanda, ab Er-
 quopiam nouitate introducta, &
 aperitissima ipsius B. Augustini in
 communi vitæ Clericorum, in quibus
 suos clericos duo professos fuisse e-
 sanctitatem, & vota emisisse, & vo-
 gressores Deo mentitos, sibi ipsis
 icquisiuit. Quam ob causam lan-
 Deo ortuum deplorauit, quod pos-
 sum, testamentum condidisset, & cu-
 hæc vitæ decessisset. Audiatur illius
 t. de comm. vitæ clericorum scribens
 in societate nostra habere aliquod propri-
 te aliqui habent, nulli licet, & qui hab-
 quod non licet, & paulo infra de lanua-
 ro, quod testamentum contra suam
 condidisset: Testamentum fecit presby-
 nobiscum manens, de Ecclesia viuens, eos
 profertur, testamentum fecit, heredes insti-
 lino Societati! O fructus de arbore, quos
 Demum! Et infra: Qui societatem com-
 suscepam, que laudatur in alibijs Apost-
 a voto suo cadit, à professione sua cadit
 tra: Ego scio quantum mali sit, profertur
 quid, nec implere, voueto, inquit, &
 no Deo restro, & melius est non vouere
 & non redere. Et infra. Sic & Clerico
 sessus est, & Sanctitatem, & Clericatus
 ditatem: nam Clericatus propter popu-
 impositus certis in ijs, cui magis onu-
 uor. Sed qui sapiens, & intellegit hæc
 Sanctitatem, professus est communiter
 tem, & professus est quam bonum, & quan-
 litate fratres in vnum. Si ab hoc proposito
 tra manens Clericus fuerit, diuidius & i-

commentus vocat diuersoria, quae Roma per multa vide-
 rit. Hoc exemplum videtur imitatus in Africa, sic ut nec
 cultu notabilis essent, sicut Monachi, & licet ab eo
 conuictu desideret, si cui parum esset commodum: licet
 postquam applet ea Monasteria. Eandem sententiam
 ex Catholicis docuit quidam Onuphrius Camai-
 anus, Sacrae Aulae Consistorialis Advocatus in qui-
 busdam allegationibus pro R.R. Monachis Cassi-
 nensibus in causa praecedentia inter illos & Ca-
 nonicos regulares Lateranensi. Cremonae editis an-
 no 1567. pag. 194. & seq. ubi sub nu. 27. & seq. a-
 perte asserit. Clericos à B. Augustino institutos
 proprium habere licite potuisse. Et idem affirmat
 de Clericis primitiuis Ecclesiae, & allegat Boerium
 in tractatu de Statu vite Eremiticæ nu. 19. & Fel-
 num cap. quod super ijs. de maior. & obed. & tam-
 dem num. 31. concludit: Et dato quod Canonici D.
 Augustini renunciantur proprijs, hoc erat ex construc-
 tione Episcopi potius quam ex voto. & multa alia ibi ef-
 fundit.

II. **H**æc tamen sententia cuiuscunque sit autho-
 ritate falsissima est, ut potest contra communissi-
 mum omnium Catholicorum consensum, ad vo-
 ta Religiosorum labefactanda, ab Erasmo, aut alio
 quopiam nouatore introducta, & contra verba
 apertissima ipsius B. Augustini in sermonibus di-
 communi vita Clericorum, in quibus aperte dicit
 suos clericos duo professos fuisse clericatum, &
 sanctitatem, & vota emisisse, & votorum trans-
 gressores Deo munitos, sibi ipsis damnationem
 acquisiuisse. Quam ob causam Ianuariam tanquam
 Deo mortuum deplorauit, quod post votum emis-
 sum, testamentum condidisset, & cum proprio
 hac vita decessisset. Audiantur illius verba in ser-
 mon. de comm. vita clericorum scribentis. Nalli licet
 in societate nostra habere aliquid proprium: sed si for-
 ta aliqui habent, nulli licet, & qui habuerint faciant
 quod non licet. & paulo infra de Ianuario presbyte-
 ro, quod testamentum contra suam professionem
 condidisset. Testamentum fecit presbyter socius noster,
 nobiscum manens, de Ecclesia viuens, communem vitam
 proficiens, testamentum fecit, heredes instituit. O dolor il-
 lum Societati! O fructus de arbore, quam non plantauit
 Dominus! Et infra: Qui societatem communem vitam
 suscepit, quæ laudatur in Actibus Apostolorum deseruit,
 à voto suo cadit, à professione sua cadit. & paulo in-
 fra: Ego scio quantum malis sit, profiteri Sententiam ali-
 quid, nec implere, uouete, inquit, & reddite Domi-
 no Deo vestro, & melius est non uouere, quam uouere,
 & non reddere. Et infra. Si & Clericus duas res pro-
 fessus est, & sanctitatem, & Clericatum, interius San-
 ctitatem: nam Clericatum propter populum suum Deum
 proposuit seruicium ipsius, cui magis onus est, quam ho-
 nor. Sed qui sapiens, & intelligit hæc ergo professus est
 Sanctitatem, professus est communiter viuendi societate-
 tem, & professus est quam bonum, & quam iucundum ha-
 bere frater in vnum. Si ab hoc proposito recidit, & ex-
 tra manens Clericus fuerit, dimidius & ipse cecidit. quod

ad me non ipsam iudico. Si foris seruat sanctitatem, di-
 midius cecidit. Si vero intus habuerit simulationem totum
 cecidit. & ser. 2. in eodem proposito persilens, & de
 suis Clericis loquens: Dixeram enim, & scio, me di-
 xisse, quod si noluerit suscipere mecum societatem vitam,
 non illa tollerem clericatum, sed seorsum maneret, &
 seorsum viueret: quomodo uos sint, Deo uiuent. & ta-
 men ante oculos posui, quantum mali sit à proposito cade-
 re: malus enim habere coctos, vel claudos, quam plangere
 mortuos: qui enim hypocrita est, mortuus est. Hæc Au-
 gustinus: ex quibus videas, clericos cum illo degen-
 tes vota emisisse, & professos fuisse vitam com-
 munem, & sanctitatem, & votorum transgressores
 hypocritas, & Deo mortuos fuisse. Suppono
 autem pro comperto, ad quod vite genus suos cle-
 ricos voto obstringebat illud in primis ipsum Bea-
 tum Augustinum coluisse, & professum fuisse. Sed
 qui plura desiderat, videat Riccardum Cenoma-
 num Theologum Parisiensem in Antidoto ad cen-
 suram Erasmicam parato, & Typis edito ad cal-
 cem primi Tomi operum B. Augustini sub anno
 salutis 1541.

Nec est alicuius momenti, aut firmitatis Eras-
 micum illud fundamentum, quo ait, probabile si-
 bi videri, quod Augustinus presbyter, siue Episco-
 pus illud vite genus in Africa coluerit, quod Ro-
 mæ, aut Mediolani viderat, ac didicerat. Nam illo
 illi fideles, quos Romæ, vel Mediolani commu-
 nem vitam in diuersorij ducentes deprehendit,
 sortalis vota non emitterent, quid prohiber, il-
 lum suos clericos secum in monasterio viuentes
 ad meliorem frugem, & ad votorum emissionem
 adduxisse?

III. **H**æc igitur sententia reiecta, ut potest falsissima
 & contra testimonia apertissima eiusdem D.
 Augustini, sui secunda opinio nonnullorum asse-
 rentium, Beatum Augustinum fuisse Eremitam,
 quatenus institutum Eremiticum ab instituto Mo-
 nastico est specie, vel genere distinctum.

Hanc sententiam tenuit sine dubio autor eius
 Epistola, quæ sub nomine Valerij ad Augustinum
 refertur, tum à Coriolano in suo defensorio pag.
 mihi 15. & cap. 3. tum etiam in Breuiario Typis edi-
 to Augusti Taurinorum anno 1520. in Officio S.
 Simpliciani iuxta ritum Fratrum Eremitarum, &
 3. die infra oct. B. Augustini, nam in ea Epistola
 illius autor ita sub nomine B. Valerij ipsi Augusti-
 no scribit. Et illum te conuincio nigra tunica induisse,
 equis salari, mundano exitum habere. Itaque tu ab om-
 nibus existimari monachum, nisi quod conuictus publico cen-
 gero, quem admodum ipse scribit, ad differendam Mona-
 chorum. quamuis Coriolanus hanc vltimam clau-
 sulam omittat. Eandem sententiam docuerunt au-
 tor sermonum sub nomine B. Augustini ad Ere-
 mitas, & B. Antonius Florentinus in 3. p. historiali
 cap. vlt. siue autor illius cap. sub nomine D. Anto-
 mini §. 2. ibi enim scribit: Notandum etiam, quod B.
 Augustinus habuit religionis in triplici sui statu iudicio

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

JAH

est: nam primo post conversionem suam, & baptismum dicit Ambrosius in serm. de baptismo, & Augustinus conversione, hunc scilicet Augustinum in Christo genui, & postquam baptizatus cum induit cucullam nigram, & ipse ad differentiam Monachorum se cinxit zona pellicea, pergens ad Simplicianum, qui bonum ei apparebat seruis Dei, & verè sic erat, ut scilicet de modo vivendi cum eo conferret. & ipse Augustinus in quodam sermone sic ait: Dilectissimi fratres, qui induimus cucullam nigram, calcamentum, & Zenam nigram de super inciam ad differentiam Monachorum. & licet in sermonibus ad Eremitas hanc ultimam clausulam inuenire non poterim, tamen alligatur hic sermo ex B. Augustino cum eadem clausula à Coriolano in defensorio cap. 2. §. decima autoritas pag. 9. ubi dicit, negari non posse, hunc sermonem esse D. Augustini. Eandem tenet expresse ipse Coriolanus pag. 4. dicens, B. Augustinum non fuisse propriè Monachum: quia ut testatur B. Ambrosius in serm. de conversione, & baptismo Augustini, ipse Augustinus cinxit se zona pellicea ad differentiam Monachorum: & Frater Iordanus de Saxonia lib. 1. cap. 14. pag. 31. innixus eidem autoritati. Eandem sententiam debent admittre omnes venerandi Patres Eremitarum: Nam ipsi probant, quod B. Augustinus fuerit verè Eremita, quia fuit imitator vitæ Beatorum Pauli, Antonij, Hilariis & similitum, ut etiam B. Iohannis Baptistæ, & Eliæ: & quia audita fama B. Antonij Aegyptij, conuersus est ad Deum, ut videtur potest apud eorum Generalem Ambrosium Coriolanum in defensorio cap. 5. pag. 23. & in libello d. Officiorum Ordinis Eremitarum in primo Hymno, qui sic incipit: Gratulerentur Eremita vniuersi cænocho, latuit ut Anachorita cum Cleri collegio, Augustinus lucos vitæ rapit ab Antonio. Nam B. Antonius, Hilariis, Paulus, & alij similes accepto nomine Monachi, ut contra distincto à nomine Eremitæ, scilicet, ut significat cœnobitam distinctum ab Anachorita, quo pacto accipit nomen Monachi Augustinus in lib. de morib. Ecclesiarum, cum distinguit Eremitas à Monachis, & quo pacto oportet, quod accipiant nomen Monachi illi, qui dicunt B. Augustinum se præcinxisse zona pellicea ad differentiam Monachorum, non erant Monachi, sed Eremitæ, ut patet, licet alia ratione dicerentur Monachi, accepto nomine Monachi, ut est nomen genericum ad Cœnobitas, & Anachoritas, ut statim dicemus.

IV. Tertia sententia est aliorum, qui asserunt, B. Augustinum fuisse quidem professionem, & habitum Eremitam, sed distinguunt duplex genus Eremitarum, quorum alij vocantur Anachorita solitarii in Eremitis viuentes: alij simul in cœnobijs degentes, cœnobites vocantur: igitur secundum hanc sententiam B. Augustinus fuit Eremita, non quidem Anachorita, id est solitarius, sed cœnobita, & institutor cœnobitarum. Alij idem sub alijs verbis explicantes dicunt, quod hoc nomen Monachus est nomen commune ad Monachos solitarios viuentes

in Eremitis, qui vocantur Anachorita, & ad Monachos viuentes simul in cœnobijs, qui vocantur cœnobita. B. Augustinus fuit Monachus, non solitarius, sed cœnobita, & auctor vitæ Monachicæ, non Anachoriticæ, sed cœnobiticæ. Quæ communis est sententia RR. Patrum Ordinis Eremitarum, ut videtur potest apud Iordanum de Saxonia lib. 1. Vitæ Fratrum cap. 7. & cap. 13. Paulum, & Philippum, Bergoin, Coriolanum, Ludouicum de Angelis, Cornelium Lancillottum, & nouissimè apud Ioannem Marquez in suo libro de Origine Fratrum Eremitarum, qui omnes confluenter, & unanimiter duo affirmant, primum, quod B. Augustinus fuerit verus Eremita, & fundator Ordinis Eremitarum, & verus frater dicti Ordinis, cinctus zona pellicea, & cuculla nigra indutus, secundum quod B. Augustinus nunquam fuit clericus Canonicus, nec habitum Canon eorum Regularium nunquam portauit. Circa quæ sententiam hoc interim est aduertendum, hos auctores dum confundunt Eremitas cum Monachis, & docent, B. Augustinum fuisse simul Eremitam, & Monachum, perperam pro se allegare testimonia ex Epistola B. Valerij Augustini, vel ex sermonibus ad Eremitas, vel ex D. Antonino in 3. par. tit. 24. cap. 14. cum hi auctores expresse dicant, B. Augustinum voluisse purpuram nigra cingere zonam pelliceam, vel esse habitum distinctum à Monachis, huc, ut illorum verbum, ad differentiam Monachorum: hoc enim a liud nihil est, nisi ut lepide Marcus Antonius Zimara in quodam Theoremate de Petro Aponenij inquit, eos conciliare, & concordare, qui ex propria sententia volunt esse discordes.

Non me latec huic obiectioni occurrere Coriolanum in eodem defensorio pag. 4. scribentem: Sed aduertendum, quod tunc temporis erant cœnobita in dupli genere; quia quidam erant Monachi, sicut fuit S. Hieronymus, & S. Basilus: & quidam erant Eremitæ, sicut fuerunt Paulus, & Simplicianus. Augustinus non fuit de numero cœnobitarum, qui erant Monachi, optendo Monachos propriè, & si illi, tamen quoniam est verè solitarius, quod tantum docet tantum institutio, & sententia, & sermo illi, reliquæ regulæ stricti iurum Monachorum, & transfuit ad laxiorem; tamen quia nequa ab ipso, neque ab aliquo alio facta est de hoc merito, sed licet quod fuerat Monachus, nisi ut infra videbimus in solutione argumentarum, capiendo Monachos large: tamen quia ut testatur S. Ambrosius in serm. de conversione, & baptismo Augustini, ipse Augustinus cinxit se pellicea zona ad differentiam Monachorum, sequitur igitur de necessitate, quod fuerit Eremita cœnobita, hæc ille.

Verùm hanc distinctionem tum D. Hieronymo, & Cassiano, tum etiam ipsis venerandis Patribus Eremitis contrariam esse crediderim. nam in primis, quod ad Hieronymum attinet, ille in lib. de custodia virginis, sicut in Epistola 22. ad Eustochium inter medium, & finem omnes Monachos in tria genera distinguit, primum cœnobitarum, secundum

cundum Anachoritarum, tertium quod lingua Ægyptia Remoboth dicitur Epistola 4. ad Rusticum Monachum Monachicæ formam tradit, Monachus reuocatur ad Eremitam inuitat, & confundit. Similiter Cassianus, qui de vita Monachorum, siue Eremitarum scripsit, Hieronymi doctrinam Collationibus Sanctorum Patrum: cap. 4. & seq. cum D. Hieronymo tria genera distinguit, Cœnobitarum, Anachoritarum, & Eremitarum. Collatione quoque cœnobitarum tam professores vitæ Anachoriticæ, demum ipse Cassianus omnem dubitationem constat fuisse cœnobitam, vel in ipso libri titulo nunciandum vocatur Ioannes Cassianus. Nescio igitur, unde Coriolanus in m. distinctio de duplici genere Cœnobitarum, & Eremitarum: cum potius Monachi, quam Eremitæ distinguitur in Cœnobitas, & Anachoritas. Effugit Coriolani distinctionem de duplici genere, & Eremitarum aperitissimè contrariam ipsi. quod Patres Eremitæ de ipso B. Augustino batione opus non habet. nam si B. Augustinus fuit verè Monachus, sed Eremita, & Monachus accepto nomine Monachicæ, sed solum largo modo, ut in obsecro de Augustini Monachatu tunc punctur etiam Augustini regulam, sed monasticam appellari voluit, ut in Hymno B. Augustino cantari solito, riorum sanctorum scribit regulam, mutan reponentes, Tu de vita Monachorum regulam? cur demum Augustini Monachos omnes libri resonant, si non propriè, solum large Monachus dici potest?

CAPVT TERTIUM
De Sanctissimi Patris Augustini Instituto verè
ia quibusdam propo
explicatur, & ad illam
dam nonnulla fundam
stiuuntur.

Varta sententia, quæ rarisimam, sequentibus sic explicatio. Beatorum toto vitæ tempore presbyteratum fuisset regularis officii professus est, nec habitum gestans propositio. B. Augustinus factus pres

cundum Anachoritarum, tertium Sarabaitarum, quod lingua Aegyptia Remoth dicebatur. Rursum Epistola 4. ad Rusticum Monachum, in qua vitæ Monachicæ formam tradit, Monachos ab Urbibus reuocat, ad Eremum inuitat, & cum Eremitis confundit. Similiter Cassianus, qui de Vita, & institutis Monachorum, siue Eremitarum locuplectissimè scripsit, Hieronymi doctrinam secutus est in Collationibus Sanctorum Patrum: nam collat. 18. cap. 4. & seq. cum D. Hier. tria Monachorum genera distinguit, Cœnobitarum, Anachoritarum, & Sarabaitarum. Collatione quoque 19. vocat Monachos tam professores vitæ Anachoriticæ, quàm Cœnobiticæ. Demum ipse Cassianus, quem præter omnem dubitationem constat fuisse Monachum cœnobitam, vel in ipso libri titulo de Institutis renunciantium vocatur Ioannes Cassianus Eremita. Nescio igitur, ynde Coriolano in mentem venerit distinctio de duplici genere Cœnobitarum, Monachorum, & Eremitarum: eum potius è contrario tã Monachi, quàm Eremitæ distingui consueuerint in Cœnobitis, & Anachoritis. Esse verò hæc Coriolani distinctionem de duplici genere Cœnobitarum apertissimè contrariam ipsi, quæ Venerandi Patres Eremitæ de ipso B. Augustino scribunt, probatione opus non habet. nam si B. Augustinus non fuit verè Monachus, sed Eremita, nec potuit dici Monachus accepto nomine Monachi propriè, ac strictè, sed solum largo modo, vt ille fatetur, cur obsecro de Augustini Monachatu tantopere strepant? cur etiam Augustini regulam non clericalè, sed monasticam appellari volunt? cur verba illa in Hymno B. Augustino cantari solito, Tu de vita Clericorum sanctam scribis regulam, mutant, eorum vice reponentes, Tu de vita Monachorum sanctam scribis regulam? cur demum Augustini Monachatum eorù omnes libri resonant, si non propriè, & strictè, sed solum largè Monachus dici potest?

CAPVT TERTIVM.

De Sanctissimi Patris nostri Augustini Instituto vera sententia quibusdam propositionibus explicatur, & ad illam probandam nonnulla fundamenta constitituuntur.

Varta sententia, quam cenfeo verissimam, sequentibus propositionibus sic explicatur. Prima propositio. Beatus Augustinus toto vitæ suæ tempore, vsque ad presbyteratum fuit laicus, nec alicuius regularis ordinis institutum professus est, nec habitum gestauit. Secunda propositio. B. Augustinus factus presbyter, Mona-

sterium Clericorum mox instituit, & cum Clericis Canonicis vsitato vocabulo nunc Canonicis regularibus vocatis, vixit tum in presbyteratu, tum etiam in domo Episcopali. Tertia propositio. B. Augustinus verè fuit Clericus Canonicus, & vitam canonicam professus, habitum Clericorum Canonicorum non solum presbyter, verum etiam Episcopus gestauit. Vt illas assertiones verissimas esse ostendamus, Duo fundamenta etiam certissima nobis ante omnia constituenda sunt, quorum primum hoc est.

Inter cæteras regulas ad veras historias à falsis discernendas à viris in arte peritissimis traditas, omnium rectè sententiarum consensu, certissimam illam esse, quæ in ipsa temporum ratione, & supputatione fundatur: quam S. Ioannes Chrysolomus, cum scad D. Pauli epistolam exponendas prepararet, adeo magni fecit, vt statim in principio operis scripserit. *Hunc laborem (scilicet temporum indagatio- nem) nemo extra rem, nec hanc indagacionem superuacua curiositate esse putet; cõfert enim nobis non paruum ad quæstiones explicandas ipsam Epistolam tenemus.* Quemadmodum ab opposito ob eundem temporum supputationis neglectum multi multos, & osque grauissimos errores sæpius incurrunt, vt loctè Cardinalis Baronius tomo 1. suorum Annal. sub anno 70. num. 30. sic adnotauit. *Videas, quod sape inculcatur, quantum conferat exacta in rebus per- uestigatio temporum ratio, sine qua interdum librum portentosos errores necesse erit.* Hinc nos iuxta presentem regulam ad veritatem dictarum propositio- num ex tenebris, quas nonnulli data opera illi obfundunt, in lucem eruendam, ipsa temporum ratione, & supputatione in primis vtetur.

Secundum fundamentum est. Omne tempus vitæ B. Augustini, post illius baptismum à Palsidio Calamensi in libro de vita, & moribus Augustini in tres partes fuisse distinctum. Prima pars illud tempus amplectitur, quo Augustinus vixit immediatè post baptismum vsque ad presbyteratum exclusiue. Secunda illud, quo vixit, postquam factus fuit presbyter, vsque ad assumptionem ad Episcopatum, similite exclusiue. Tertia pars eorundem reliquum vitæ illius tempus ab assumptione ad Episcopatum vsq; ad illius obitum felicissimum. Quæ vitæ Augustini diuisionem ex eodem Palsidio cap. 28. sic accipe. *Ante proximum verò diem infirmatus vitæ suæ se dictat, & editos recensuit libros suos eos, quos primo tempore conuersionis suæ adhuc laicus, siue quos presbyter, siue quos Episcopus dictauerat. Et quæcumque in his recognouit, aliter quam se haberet Ecclesiasticæ regula, à se fuisse dictata, & scripta, cum adhuc Ecclesiasticum usum minus sciret, minusq; intelligeret, à semetipso reprehensa, & correctasuit. hæc Palsidius, quæ tanquam regula dicendorum diligenter præ oculis teneri debent.*

